SCIENCE HUB REVIEW
2026
Volume 1
Issue 2
www.sciencehubreview.uz
ILMIY ELEKTRON JURNAL

AHOLI SALOMATLIGINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI VA ISTIQBOLLARI

Xushboqova Farida Sharof qizi

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti Davolash yo‘nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada aholi salomatligini boshqarish jarayonida raqamli texnologiyalarning tutgan o‘rni va istiqbollari tahlil qilinadi. Jahon Sog‘liqni saqlash tashkilotining raqamli sog‘liqni saqlash bo‘yicha global strategiyasi asosida elektron sog‘liqni saqlash, telemeditsina, sun’iy intellekt va katta ma’lumotlar tahlili kabi yo‘nalishlarning nazariy asoslari ko‘rib chiqiladi. O‘zbekiston Respublikasida sog‘liqni saqlash tizimini raqamlashtirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlar — me’yoriy-huquqiy baza, yagona raqamli ekotizim, elektron tibbiy karta tizimi va boshqaruv samaradorligini oshirish chora-tadbirlari — tizimli tahlil etiladi. Tadqiqot natijalari raqamli texnologiyalarning sog‘liqni saqlashni boshqarish sifatiga, qarorlar qabul qilish jarayoniga hamda aholiga ko‘rsatiladigan tibbiy xizmatlar sifatiga ta’sirini ko‘rsatadi. Shuningdek, mavjud muammolar — infratuzilma tengsizligi, raqamli savodxonlik darajasi, ma’lumotlar xavfsizligi va tizimlar o‘zaro moslashuvi (interoperativlik) masalalari yoritilib, ularni bartaraf etish bo‘yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so‘zlar

Raqamli sog‘liqni saqlash, elektron sog‘liqni saqlash, telemeditsina, sun’iy intellekt, sog‘liqni saqlashni boshqarish, elektron tibbiy karta, O‘zbekiston, sog‘liqni saqlash islohotlari.

KIRISH

Zamonaviy jamiyat rivojlanishining muhim xususiyatlaridan biri raqamli texnologiyalarning ijtimoiy hayotning barcha sohalariga, jumladan, sog‘liqni saqlash tizimiga chuqur singib borishidir. Jahon Sog‘liqni saqlash tashkiloti tomonidan ishlab chiqilgan “Raqamli sog‘liqni saqlash bo‘yicha global strategiya (2020–2025)” hujjatida raqamli sog‘liqni saqlash tibbiy ko‘mak sifatini oshirish, xizmatlarga teng kirish imkoniyatini ta’minlash hamda sog‘liqni saqlash tizimlarini mustahkamlashning eng samarali vositalaridan biri sifatida ta’riflanadi [1]. Ushbu strategiyada Internet buyumlari (IoT), masofaviy monitoring, sun’iy intellekt, katta ma’lumotlar tahlili va bulutli

texnologiyalar aholi salomatligini boshqarishning yangi bosqichini belgilovchi omillar sifatida koʻrsatilgan.

Oʻzbekiston Respublikasida soʻnggi yillarda sogʻliqni saqlash tizimini tubdan isloh qilish davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishlaridan biriga aylandi. Prezidentning 2018-yil 7-dekabrdagi PF-5590-son Farmoni bilan tasdiqlangan kompleks chora-tadbirlar dasturi sogʻliqni saqlash tizimini tubdan isloh qilishning huquqiy asosini yaratdi [2]. Keyinchalik, 2023-yil 28-dekabrda qabul qilingan PQ-415-son Qarori [4] bilan sogʻliqni saqlashni raqamlashtirish jarayoni yanada jadallashtirildi, 2026-yil 5-maydagi PF-77-son Farmoni esa sogʻliqni saqlash tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish, yagona raqamli ekotizimni shakllantirish boʻyicha aniq vazifalarni belgiladi. Bu holat mavzuning nazariy va amaliy jihatdan dolzarbligini yaqqol koʻrsatadi [3].

Mavzuning dolzarbligi shundan iboratki, aholi soni ortib borayotgan, tibbiy xizmatlarga boʻlgan talab kengayayotgan sharoitda sogʻliqni saqlashni boshqarishning an’anaviy usullari yetarli samara bermay qolmoqda. Qogʻoz shaklidagi hujjat aylanmasi, markazlashtirilmagan ma’lumotlar bazasi, statistik hisobotlarning kechikishi boshqaruv qarorlari sifatiga salbiy ta’sir koʻrsatadi. Shu sababli, raqamli texnologiyalarni sogʻliqni saqlashni boshqarish tizimiga integratsiya qilish masalasi ilmiy tadqiqot ob’yekti sifatida alohida ahamiyat kasb etadi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi — aholi salomatligini boshqarishda raqamli texnologiyalarning nazariy-metodologik asoslarini yoritish, Oʻzbekiston Respublikasida bu boradagi amaliyotni tahlil qilish hamda mavjud muammolarni bartaraf etish boʻyicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: raqamli sogʻliqni saqlash tushunchasining mazmun-mohiyatini ochib berish; jahon tajribasidagi asosiy yoʻnalishlarni umumlashtirish; Oʻzbekistondagi me’yoriy-huquqiy bazani va institutsional islohotlarni tahlil qilish; erishilgan natijalar hamda mavjud cheklovlarni aniqlash; boshqaruv samaradorligini oshirish boʻyicha takliflar ishlab chiqish.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, unda aholi salomatligini boshqarish jarayoni tizimli-institutsional yondashuv asosida, Oʻzbekistonning 2018–2026-yillar oralig'idagi me’yoriy-huquqiy hujjatlari va amaliy islohotlari kontekstida kompleks tahlil qilinadi, shuningdek, jahon tajribasi bilan qiyosiy asosda umumlashtiriladi.

MATERIALLAR VA METODLAR

Tadqiqot davomida Jahon Sogʻliqni saqlash tashkilotining raqamli sogʻliqni saqlash boʻyicha global strategiyasi, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti va Vazirlar Mahkamasining sogʻliqni saqlash sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlari, Sogʻliqni saqlash vazirligining rasmiy ma’lumotlari, xalqaro tashkilotlarning (BMTTD) mamlakat boʻyicha loyiha hujjatlari hamda ushbu mavzuga oid ilmiy-elektron nashrlarda e’lon qilingan maqolalar tahlil manbai sifatida foydalanildi.

Tadqiqot metodologik jihatdan umumilmiy tadqiqot usullariga — tahlil va sintez, taqqoslash, tizimli-strukturaviy yondashuv, tarixiy-mantiqiy tahlil, hujjatlarni kontent-tahlil qilish usullariga — asoslanadi. Me’yoriy-huquqiy hujjatlarni tahlil qilishda huquqiy tahlil usuli, statistik ma’lumotlarni baholashda esa qiyosiy-statistik tahlil usulidan foydalanildi. Bu yondashuv nazariy umumlashtirish bilan amaliy tahlilni uygʻunlashtirish imkonini berdi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

1. Raqamli sog‘liqni saqlash tushunchasining nazariy asoslari

Jahon Sog‘liqni saqlash tashkiloti raqamli sog‘liqni saqlashni “sog‘liqni yaxshilash maqsadida raqamli texnologiyalarni ishlab chiqish va qo‘llash bilan bog‘liq bilim va amaliyot sohasi” sifatida ta’riflaydi. Ushbu tushuncha o‘z ichiga elektron sog‘liqni saqlash (e-health), mobil sog‘liqni saqlash (m-health), telemeditsina, elektron tibbiy karta tizimlari, sun’iy intellektga asoslangan diagnostika, katta ma’lumotlar (big data) tahlili hamda sog‘liqni saqlashni boshqarish axborot tizimlarini qamrab oladi. Bu yo‘nalishlarning har biri aholi salomatligini boshqarish jarayonining alohida bosqichida — profilaktikadan tortib davolash va monitoringgacha — muhim rol o‘ynaydi.

Boshqaruv nuqtai nazaridan raqamli texnologiyalarning ahamiyati uch asosiy jihatda namoyon bo‘ladi: birinchidan, qaror qabul qilish jarayonini ma’lumotlarga asoslangan holga keltirish; ikkinchidan, resurslarni taqsimlashda shaffoflik va samaradorlikni ta’minlash; uchinchidan, aholiga ko‘rsatiladigan tibbiy xizmatlar sifatini nazorat qilish mexanizmlarini takomillashtirish. Aynan shu uch jihat zamonaviy sog‘liqni saqlashni boshqarish nazariyasining markaziy tarkibiy qismini tashkil etadi. Milliy ilmiy adabiyotda ham ta’kidlanishicha, sog‘liqni saqlashni boshqarish faqat tibbiyot muassasalarining ichki vazifasi bo‘lib qolmay, balki davlat va jamiyatning umumiy ishtirokini talab qiluvchi, muvofiqlashtiruvchi rol o‘ynaydigan kompleks jarayondir, bu esa raqamli boshqaruv vositalarining ahamiyatini yanada oshiradi [5].

2. Jahon tajribasida raqamli texnologiyalarning aholi salomatligini boshqarishga ta’siri

Jahon Sog‘liqni saqlash tashkilotining strategik hujjatida ta’kidlanishicha, raqamli texnologiyalar tibbiy diagnostika sifatini oshirish, ma’lumotlarga asoslangan davolash qarorlari qabul qilish, klinik sinovlar samaradorligini kuchaytirish hamda bemorlarning o‘z salomatligini mustaqil boshqarish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi. Bugungi kunda dunyo mamlakatlarining aksariyatida sog‘liqni saqlashni boshqarish tizimi quyidagi asosiy raqamli yo‘nalishlar asosida takomillashtirilmoqda: birinchidan, elektron tibbiy karta (Electronic Health Record) tizimlari orqali bemor haqidagi barcha klinik ma’lumotlarni yagona raqamli formatda yuritish; ikkinchidan, telemeditsina xizmatlari orqali masofaviy hududlarda yashovchi aholiga malakali tibbiy maslahat va monitoring imkoniyatini ta’minlash; uchinchidan, sun’iy intellektga asoslangan qaror qo‘llab-quvvatlash tizimlari yordamida kasalliklarni erta bosqichda aniqlash va davolash strategiyasini optimallashtirish; to‘rtinchidan, katta ma’lumotlar tahlili asosida epidemiologik vaziyatni prognozlash va resurslarni oldindan taqsimlash.

Xalqaro amaliyotda milliy elektron sog‘liqni saqlash registrlari, markazlashtirilgan tibbiy ma’lumotlar bazalari va telemeditsina tarmoqlarini yaratish sog‘liqni saqlashni boshqarish samaradorligini oshirishning universal vositasi sifatida tan olingan. Xususan, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Taraqqiyot dasturi (BMTTD) O‘zbekistonda “Sog‘liqni saqlashni boshqarish tizimlarida samarali, barqaror va inklyuziv boshqaruvni qo‘llab-quvvatlash” loyihasini amalga oshirmoqda, bu loyiha doirasida dori-darmon ta’minoti tizimini takomillashtirish, profilaktik xizmatlarga kirish imkoniyatini kengaytirish hamda sog‘liqni saqlashni moliyalashtirishning barqaror tizimini yaratish, jumladan majburiy tibbiy sug‘urta mexanizmlarini joriy etish nazarda tutilgan [6]. Bunday xalqaro loyihalarning milliy islohotlar bilan uyg‘unlashtirilishi raqamli

texnologiyalarni joriy etish jarayonini xalqaro standartlarga yaqinlashtirish, shuningdek, texnik va institutsional salohiyatni oshirish imkonini beradi.

Shuni alohida ta’kidlash lozimki, raqamli texnologiyalarning samaradorligi faqat texnik jihozlanish darajasiga emas, balki boshqaruv madaniyati, institutsional tayyorgarlik va inson resurslari salohiyatiga ham bevosita bog‘liqdir. Shu bois jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, raqamlashtirish jarayoni bosqichma-bosqich, avval institutsional-huquqiy asoslarni mustahkamlash, keyin texnik infratuzilmani rivojlantirish va nihoyat kadrlar salohiyatini oshirish tartibida amalga oshirilganda eng barqaror natija beradi.

3. O‘zbekistonda sog‘liqni saqlashni raqamlashtirish siyosati va institutsional islohotlar

O‘zbekiston Respublikasida sog‘liqni saqlash tizimini raqamlashtirish jarayoni izchil huquqiy-institutsional asosga ega. Mustaqillik yillari davomida sog‘liqni saqlash sohasida amalga oshirilgan islohotlarning umumiy tarixiy-institutsional taraqqiyoti hozirgi raqamlashtirish siyosatining tabiiy davomi hisoblanadi [7]. 2018-yildagi PF-5590-son Farmon bilan sog‘liqni saqlash tizimini tubdan isloh qilishning strategik yo‘nalishlari belgilangan bo‘lsa, 2023-yil 28-dekabrdagi PQ-415-son Qaror sog‘liqni saqlashni raqamlashtirishni jadallashtirish va ilg‘or raqamli texnologiyalarni joriy etishga xizmat qiluvchi maxsus me’yoriy hujjat sifatida qabul qilindi.

2026-yil 5-maydagi PF-77-son Farmonga ko‘ra, Sog‘liqni saqlash vazirligi huzurida sog‘liqni saqlash sohasidagi davlat siyosati samaradorligini baholash, aholi salomatligi ko‘rsatkichlarini tahlil qilish va prognozlash uchun maxsus tahliliy tuzilma, shuningdek, sog‘liqni saqlash tizimini raqamlashtirish, axborot tizimlarini joriy etish va yagona raqamli ekotizimni shakllantirish bo‘yicha standartlarni belgilovchi mexanizmlar tashkil etilishi nazarda tutilgan. Bundan tashqari, xalqaro ekspertlar ishtirokida ishlab chiqilgan takliflarga ko‘ra, Sog‘liqni saqlash vazirligi tuzilmasida “Sog‘liqni saqlash loyihalari markazi” nomli alohida davlat muassasasini tashkil etish taklif etilgan bo‘lib, u davlat tibbiy sug‘urtasi tizimini to‘liq joriy etish, tibbiy xizmatlar sifatini nazorat qilish tizimini kuchaytirish hamda raqamli texnologiyalarni keng joriy qilish vazifalarini o‘z zimmasiga oladi [8].

Amaliy natijalar sifatida 2025-yil oktabr holatiga ko‘ra, mamlakatda yagona raqamli sog‘liqni saqlash platformasi ustida ish olib borilmoqda. Ushbu platformaning asosiy vazifasi ma’lumotlarni takrorlash va soxtalashtirishga yo‘l qo‘ymaydigan shaffof ekotizimni yaratish, barcha tibbiyot muassasalarini yagona tarmoqqa birlashtirish hamda ma’lumotlarni real vaqt rejimida yangilab turishdan iborat. Platformaning yadrosini 2026-yil oxirigacha ishga tushirish rejalashtirilgan, bu esa har bir bemor, shifokor va tibbiyot muassasasi haqidagi ma’lumotlarni yagona identifikatsiya tizimi asosida boshqarish imkonini beradi [9].

4. Sog‘liqni saqlash tizimidagi islohotlarning statistik natijalari

Sog‘liqni saqlash sohasidagi institutsional va raqamli islohotlarning samaradorligini quyidagi statistik ko‘rsatkichlar orqali baholash mumkin. Xususan, “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida aholining o‘rtacha umr ko‘rish davomiyligini 78 yoshga yetkazish, tibbiyotga ajratiladigan mablag‘lar hajmini ikki barobar oshirish hamda diabet va yurak-qon tomir kasalliklari bilan og‘rigan bemorlarni to‘liq davolash bilan qamrab olish rejalashtirilgan (1-jadval) [10].

Ko‘rsatkich	Qiymati	Davr / Manba
Umumiy o‘lim ko‘rsatkichi	20 foizga kamaydi	1991–2017-yy.
Onalar va chaqaloqlar o‘limi	3,1 barobar kamaydi	1991–2017-yy.
O‘rtacha umr ko‘rish davomiyligi	73,7 yosh (4,6 yilga oshgan)	2017-y. holatiga
Umr ko‘rish davomiyligi (maqsad)	78 yoshga yetkazish	“O‘zbekiston – 2030”
Tibbiyotga ajratiladigan mablag‘	2 barobar oshirish (reja)	“O‘zbekiston – 2030”
Diabet bilan og‘rigan bemorlar	350 ming nafar	Joriy holat
Yurak-qon tomir kasalliklari bemorlari	1 mln 500 ming nafar	Joriy holat
Birlamchi bo‘g‘inda hal etiladigan murojaatlar	70 foizga yetkazish (reja)	“O‘zbekiston – 2030”
Raqamli sog‘liqni saqlash platformasi yadrosi	Ishga tushirish rejalashtirilgan	2026-yil oxiri

1-jadval. O‘zbekistonda sog‘liqni saqlash sohasidagi islohotlarning asosiy statistik va rejalashtirilgan ko‘rsatkichlari (rasmiy me’yoriy va statistik ma’lumotlar asosida muallif tomonidan tuzilgan).

5. Mavjud muammolar va cheklovlar

Erishilgan natijalarga qaramay, aholi salomatligini boshqarishda raqamli texnologiyalarni to‘liq joriy etish bir qator muammolar bilan bog‘liq. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi asosiy cheklovlarni ajratib ko‘rsatish mumkin:

— infratuzilma tengsizligi — shahar va qishloq hududlari o‘rtasida internet tarmog‘i va zamonaviy tibbiy-texnik jihozlanish darajasidagi farq;

— kadrlar salohiyati — tibbiyot xodimlarining raqamli vositalardan foydalanish bo‘yicha malakasi yetarli emasligi;

— ma’lumotlar xavfsizligi — shaxsiy tibbiy ma’lumotlarni himoya qilish va kiberxavfsizlik tizimlarining yetarli darajada rivojlanmaganligi;

— interoperativlik — turli tibbiyot muassasalarida qo‘llanilayotgan axborot tizimlarining o‘zaro moslasha olmasligi;

— moliyaviy ta’minot — raqamli infratuzilmani barqaror rivojlantirish uchun uzoq muddatli investitsiya mexanizmlarining shakllanmaganligi.

Ushbu muammolar “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida belgilangan vazifalarni to‘liq amalga oshirish uchun sistemali yechimni talab etadi.

6. Boshqaruv samaradorligini oshirish yo‘nalishlari

Tadqiqot davomida to‘plangan ma’lumotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, aholi salomatligini boshqarishda raqamli texnologiyalarning samaradorligini oshirish uchun uchta o‘zaro bog‘liq yo‘nalishni izchil rivojlantirish zarur. Birinchi yo‘nalish — institutsional muvofiqlashtirish, ya’ni Sog‘liqni saqlash vazirligi huzurida raqamlashtirish jarayonlarini markazlashtirilgan tarzda boshqaruvchi maxsus tuzilmaning barqaror faoliyat yuritishi. Ikkinchi yo‘nalish — texnik-texnologik integratsiya, ya’ni turli darajadagi tibbiyot muassasalari (respublika, viloyat, tuman, mahalla) axborot tizimlarining yagona standartlar asosida o‘zaro moslashuvini ta’minlash. Uchinchi yo‘nalish — inson salohiyatini rivojlantirish, ya’ni tibbiyot xodimlari va boshqaruv apparati xodimlarini raqamli vositalardan foydalanishga o‘rgatuvchi uzluksiz ta’lim dasturlarini joriy etish.

Bundan tashqari, boshqaruv samaradorligini baholashning o‘zi ham raqamli ko‘rsatkichlarga asoslanishi lozim. Bunda ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv (data-driven management) tamoyili muhim ahamiyat kasb etadi — ya’ni har bir boshqaruv qarori aniq statistik va analitik ma’lumotlar asosida qabul qilinishi, natijalar esa doimiy monitoring qilinishi kerak. Bu yondashuv sog‘liqni saqlash tizimida resurslarni oqilona taqsimlash, muammoli hududlarni o‘z vaqtida aniqlash va islohotlarning amaliy samaradorligini ob’yektiv baholash imkonini beradi.

XULOSA

O‘tkazilgan tadqiqot natijalariga ko‘ra, quyidagi xulosalarga kelindi:

1. Raqamli texnologiyalar aholi salomatligini boshqarishning zamonaviy paradigmasini shakllantiruvchi, boshqaruv qarorlari sifatini oshiruvchi strategik omilga aylanmoqda;

2. O‘zbekiston Respublikasida sog‘liqni saqlashni raqamlashtirish bo‘yicha izchil huquqiy-institutsional baza (PF-5590, PQ-415, PF-77) shakllantirilgan bo‘lib, u yagona raqamli ekotizim va boshqaruv samaradorligini oshirish uchun asos yaratadi;

3. Yagona raqamli sog‘liqni saqlash platformasining joriy etilishi ma’lumotlar shaffofligini ta’minlash, takroriy va soxta yozuvlarni bartaraf etish hamda real vaqt rejimida monitoring olib borish imkonini beradi;

4. Erishilgan statistik natijalar (o‘lim ko‘rsatkichining kamayishi, umr ko‘rish davomiyligining oshishi) islohotlarning ijobiy samara berayotganini tasdiqlaydi, biroq “O‘zbekiston – 2030” strategiyasida belgilangan maqsadlarga to‘liq erishish uchun raqamlashtirish jarayonini yanada chuqurlashtirish zarur;

5. Infratuzilma tengsizligi, kadrlar malakasi, ma’lumotlar xavfsizligi va tizimlar interoperativligi borasidagi muammolar sistemali yondashuv asosida hal etilishi lozim.

Yuqoridagi xulosalar asosida quyidagi amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi: birinchidan, qishloq va chekka hududlarda raqamli infratuzilmani rivojlantirish bo‘yicha maqsadli davlat dasturlarini kuchaytirish; ikkinchidan, tibbiyot xodimlari uchun raqamli savodxonlikni oshirish bo‘yicha uzluksiz ta’lim tizimini yo‘lga qo‘yish; uchinchidan, tibbiy ma’lumotlarni himoya qilishning milliy standartlarini xalqaro talablarga muvofiqlashtirish; to‘rtinchidan, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari orqali raqamli sog‘liqni saqlash loyihalarini moliyalashtirish manbalarini kengaytirish; beshinchidan, raqamlashtirish jarayonining har bir bosqichida monitoring va baholash mexanizmlarini joriy etish.

Tadqiqotning amaliy va nazariy ahamiyati

Mazkur tadqiqotning nazariy ahamiyati shundaki, unda aholi salomatligini boshqarish nazariyasi raqamli transformatsiya konteksti bilan boyitilib, sog‘liqni saqlashni boshqarish fanining tegishli bo‘limi uchun tizimli tahlil namunasi taqdim etiladi. Tadqiqotda ishlab chiqilgan uch bosqichli model — institutsional muvofiqlashtirish, texnik-texnologik integratsiya va inson salohiyatini rivojlantirish — sog‘liqni saqlashni raqamlashtirish jarayonini ilmiy asoslash uchun umumlashtiruvchi nazariy sxema sifatida qo‘llanilishi mumkin.

Tadqiqotning amaliy ahamiyati esa quyidagilarda namoyon bo‘ladi: birinchidan, tadqiqot natijalaridan Sog‘liqni saqlash vazirligi va uning hududiy bo‘linmalari raqamlashtirish strategiyasini ishlab chiqishda foydalanishi mumkin; ikkinchidan, taqdim etilgan tavsiyalar davlat-xususiy sheriklik loyihalarini rejalashtirishda amaliy qo‘llanma

vazifasini bajarishi mumkin; uchinchidan, ishlab chiqilgan statistik-tahliliy jadval boshqaruv samaradorligini monitoring qilish uchun boshlang‘ich baza sifatida xizmat qilishi mumkin. Shuningdek, tadqiqot natijalari oliy ta’lim muassasalarida “Sog‘liqni saqlashni boshqarish”, “Ijtimoiy tibbiyot” va “Davlat va jamiyatni boshqarish” fanlari bo‘yicha o‘quv jarayonida qo‘shimcha manba sifatida qo‘llanilishi mumkin.

Kelgusi tadqiqotlar uchun istiqbolli yo‘nalish sifatida raqamli sog‘liqni saqlash ko‘rsatkichlarining hududiy kesimda qiyosiy tahlili, shuningdek, sun’iy intellekt asosidagi diagnostika tizimlarining O‘zbekiston sharoitida amaliy sinovdan o‘tkazilishi natijalarini o‘rganish tavsiya etiladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. World Health Organization. Global strategy on digital health 2020–2025. Geneva: WHO, 2021. // https://iris.who.int/handle/10665/344249.

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-dekabrdagi PF-5590-son Farmoni. “O‘zbekiston Respublikasi sog‘liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar to‘g‘risida”. // https://lex.uz/docs/-4096197.

3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-dekabrdagi PQ-415-son Qarori. “Sog‘liqni saqlash tizimini raqamlashtirishni jadallashtirish hamda ilg‘or raqamli texnologiyalarni joriy etish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”. // https://lex.uz/mact/-221286.

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 5-maydagi PF-77-son Farmoni. “Sog‘liqni saqlash tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”. // https://lex.uz/docs/-8185762.

5. Sog‘liqni saqlash tizimida boshqarish nazariyasining o‘rni // Innovations in Science and Technologies ilmiy-elektron jurnali. https://innoist.uz/index.php/ist/article/download/250/247/742.

6. UNDP O‘zbekiston. “Sog‘liqni saqlashni boshqarish tizimlarida samarali, barqaror va inklyuziv boshqaruvni qo‘llab-quvvatlash” loyihasi. // https://www.undp.org/uzbekistan/projects/support-effective-resilient-and-inclusive-governance-system-health.

7. Sog‘liqni saqlash // Vikipediya — ochiq ensiklopediya. https://uz.wikipedia.org/wiki/Sog%CA%BBliqni_saqlash.

8. Sog‘liqni saqlash sohasidagi takliflar ko‘rib chiqildi // O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy veb-sayti. https://president.uz/oz/lists/view/6978.

9. O‘zbekistonda raqamli sog‘liqni saqlash platformasi ishga tushirilmoqda // Gazeta.uz, 15.10.2025. https://www.gazeta.uz/oz/2025/10/15/digitalization-of-healthcare/.

10. O‘zbekiston sog‘liqni saqlash sohasi xodimlariga // O‘zbekiston Respublikasi Raqobatni rivojlantirish va iste’molchilar huquqlarini himoya qilish qo‘mitasi rasmiy sayti, 13.11.2023. https://raqobat.gov.uz/uz/ozbekiston-sogliqni-saqlash-sohasi-xodimlariga/.